

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่มีความมุ่งหมายเพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีภูมิสลิมโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมสำหรับครู สังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนการพัฒนาและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สกร. อำเภอสายบุรี จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ผู้นำศาสนา จำนวน 2 คน และนักศึกษา สกร. อำเภอสายบุรี จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 41 คน

การจำแนกกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 1, 2 และ 3

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้การวิจัย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 5 คน ผู้นำศาสนา จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คนและนักศึกษา สกร. อำเภอสายบุรี 30 คน รวมทั้งหมด 40 คน

2. กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 4

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้การวิจัย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา สกร. อำเภอสายบุรี ครูผู้สอน ผู้นำศาสนา และผู้นำชุมชน ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการแหล่งเรียนรู้

ภายในสถานศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา สกร.อำเภอสายบุรี จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน ผู้นำศาสนา จำนวน 2 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 11 คน

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1. ผู้บริหารสกร.อำเภอสายบุรี คือ ต้องเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาและอยู่ระหว่างการดำรงตำแหน่งในสังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
2. ตัวแทนครู คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งครูผู้สอน ในสังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรีและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
3. ตัวแทนนักศึกษา สกร.อำเภอสายบุรี คือ ผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษาในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
4. ตัวแทนผู้นำชุมชน คือ ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนในตำบลของพื้นที่อำเภอสายบุรีและเป็นภาคีเครือข่ายดีเด่น ให้ความร่วมมือกับสังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี
5. ตัวแทนผู้นำศาสนา คือ ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอิหม่ามประจำมัสยิดในเขตพื้นที่อำเภอสายบุรีและให้ความร่วมมือกับสังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี

ในการเลือกกลุ่มเป้าหมายอย่างนั้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้การเลือกแบบเจาะจง การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยมีเกณฑ์ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) มีความประสงค์และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมครบทั้งกระบวนการ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
 - 1) แบบสัมภาษณ์กลุ่ม
 - 2) แบบประเมินทักษะกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของครู
 - 3) แบบประเมินแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ของครู และ
 - 4) แบบประเมินความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม

3.3 ขั้นตอนการพัฒนาและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย การจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมสำหรับครู สังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีขั้นตอนพัฒนา ดังนี้

3.3.1 การพัฒนาแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) สำหรับครู

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม

2) การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิม โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมสำหรับครู แล้วสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จนผู้วิจัยได้รูปแบบการพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิม ได้ขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้ ได้แก่ ร่วมวิเคราะห์ (Analyze) ร่วมออกแบบ (Design) ร่วมพัฒนา (Develop) ร่วมนำไปใช้ (Implement) ร่วมประเมินผล (Evaluate) และร่วมขยายผล (Scale-up) สู่การนำไปใช้ในสถานศึกษาต่อไป ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการ โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES

3) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

4) กำหนดหัวข้อและร่างแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วมด้วยเทคนิค ADDIES ซึ่งมีทั้งหมด 6 กระบวนการ ดังนี้

(1) แผนกระบวนการ Analyze ใช้กิจกรรม World Cafe แบ่งกลุ่ม เป็นครูผู้สอน ผู้นำชุมชน และหัวหน้างานการศึกษา และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่ตนเองพบเจอ ในประเด็นที่ศึกษา จัดกิจกรรมโดยการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้กลุ่มเป้าหมายร่วมกัน คือ 1. ผู้เรียน 2. วิธีการสอน 3. เนื้อหาการสอน และ 4. แหล่งเรียนรู้

(2) แผนกระบวนการ Design เป็นการใช้กิจกรรมการเดินทางเมืองสายบุรี โดยมีวิธีการลงพื้นที่ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในอำเภอสายบุรี และร่วมกันออกแบบกิจกรรมการจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อออกแบบกิจกรรมจากกิจกรรม Analyze

(3) แผนกระบวนการ Develop ใช้กิจกรรม growth mindset เป็นกระบวนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ 1. ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ SDL 2. นำเสนอตัวอย่างแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ 3. ให้ครูผู้สอนร่วมออกแบบ โดยใช้ข้อค้นพบจากกิจกรรม Design เลือกจากแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ โดยมีเนื้อหา คือ ชื่อสาระ ชื่อแหล่งเรียนรู้ วัตถุประสงค์ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดการประเมินผล จากนั้นให้ร่วมกันนำเสนอ เพื่อวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึก และรวบรวมข้อมูล

(4) แผนกระบวนการ Implement ใช้กิจกรรม let's go ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ครูผู้สอนนำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการรายวิชากับแหล่งเรียนรู้ (ร่าง) นำไปใช้จากการ Develop ในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบกับผู้เรียน 2. ครูร่วมกันเสนอเพื่อวิพากษ์ผลการใช้แผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมและให้ข้อเสนอแนะ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึก สังเกตการณ์ และรวบรวมข้อมูล

(5) แผนกระบวนการ Evaluate โดยใช้กิจกรรมถอดบทเรียนของครูผู้สอน ให้สะท้อนผลการทดลองนำชุดกิจกรรมไปใช้มาพัฒนาเพื่อพัฒนาและปรับปรุง โดยใช้ข้อมูลสะท้อนกลับ

(6) แผนกระบวนการ Scale-up โดยจัดเวทีนำเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางการขยายผลกลไกการนำกระบวนการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครูที่พัฒนาไปขยายผลสู่การขับเคลื่อนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ชุมชนและเครือข่าย เพื่อนำไปสู่การจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

5) นำร่างแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วมให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากนั้นทำการปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6) นำแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหา ความถูกต้องของแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประเมินหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ของแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) ทั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) นั้นมีความสอดคล้อง จากผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.50-1.00 (ดูภาคผนวก ค) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

7) นำแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วมที่ปรับปรุงและแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู สังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 สรุปกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) ในการพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู สังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์	กระบวนการมีส่วนร่วม	แผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) สำหรับครู	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือวิจัย/การวัดประเมินผล
1. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับครู	ร่วมคิดวิเคราะห์ (Analyze)	1. ร่วมกันการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้โดยจัดกิจกรรม world cafe โดยแบ่งกลุ่มให้วิเคราะห์ปัญหาที่ตนเองพบเจอผ่านประเด็นศึกษา 4 ข้อ คือ 1. ผู้เรียน 2. กระบวนการสอน 3. เนื้อหาการสอน และ 4. การมีส่วนร่วมกับแหล่งเรียนรู้	ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา	แบบสัมภาษณ์ กลุ่ม
2. เพื่อพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู	ร่วมออกแบบ (Design)	1. ใช้กิจกรรมการเดินเมืองสายบุรี โดยมีวิธีการลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมในอำเภอสายบุรี 2. ร่วมกันออกแบบกิจกรรมการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิม	ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา	แบบประเมิน แผนการจัดการ แหล่งเรียนรู้

ตาราง 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กระบวนการ การมีส่วนร่วม	แผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) สำหรับครู	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือวิจัย/ การวัด ประเมินผล
2. เพื่อพัฒนา กระบวนการ แบบมีส่วนร่วม เพื่อการจัดการ แหล่งเรียนรู้วิถี มุสลิมสำหรับ ครู	ร่วมพัฒนา (Develop)	ใช้กิจกรรม coach teaching เป็นกระบวนการพัฒนาแผนการ จัดการแหล่งเรียนรู้ โดยมี ขั้นตอนดังนี้ คือ 1. ผู้วิจัย นำเสนอแนวคิดการจัดการศึกษาเรียนรู้ แบบ SDL 2. นำเสนอตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ บูรณาการ และ 3. ให้ครูผู้สอนร่วมออกแบบ โดยใช้ ข้อค้นพบจากกิจกรรม Design เลือกจากแหล่งเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับสาระวิชาที่ตนเอง รับผิดชอบ โดยมีเนื้อหาคือ ข้อสาระ ชื่อแหล่งเรียนรู้ วัตถุประสงค์ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัด การประเมินผล จากนั้นให้ ร่วมกันนำเสนอ เพื่อวิพากษ์และ ให้ข้อเสนอแนะ โดยมีผู้วิจัยเป็น ผู้จัดบันทึก และรวบรวมข้อมูล	ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา	แบบประเมิน แผนการจัดการ แหล่งเรียนรู้

ตาราง 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กระบวนการ การมีส่วนร่วม	แผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) สำหรับครู	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ วิจัย/การวัด ประเมินผล
2. เพื่อพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู	Implement ร่วมนำไปใช้	ใช้กิจกรรม let's go ตามขั้นตอน ดังนี้ 1.ให้ครูผู้สอน นำแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้บูรณาการสาระวิชา (ว่าง) นำไปใช้จากการ Develop ในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบกับผู้เรียน 2. ครูร่วมกันนำเสนอ เพื่อวิพากษ์ผลการใช้แผนการจัดการแหล่งเรียนรู้กับสาระวิชาและให้ข้อเสนอแนะ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึกสังเกตการณ์ และรวบรวมข้อมูล	ครูผู้สอน นักศึกษา	1.แบบประเมิน แผนการ จัดการแหล่ง เรียนรู้ของครู 2.แบบบันทึก หลังการสอน
3.ศึกษาผลการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู	Evaluate ร่วมประเมินผล	1.ครูร่วมกันถอดบทเรียนสะท้อนผลการนำไปใช้ของแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้บูรณาการสาระวิชาที่พัฒนาเพื่อพัฒนาและปรับปรุง โดยใช้ข้อมูลสะท้อนกลับ	ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา	1. แผน การ จัดการแหล่ง เรียนรู้ของครู 2.ทักษะ กระบวนการ แบบมีส่วนร่วม ร่วมของครู 3.แบบ ประเมิน ความพึง พอใจของครู

ตาราง 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กระบวนการ การมีส่วนร่วม	แผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) สำหรับครู	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ วิจัย/การวัด ประเมินผล
4. เพื่อศึกษา กลไกการนำ กระบวนการ แบบมีส่วนร่วม รวมเพื่อการ จัดการแหล่ง เรียนรู้วิถี มุสลิมสำหรับ ครูไปขยายผล สู่สถานศึกษา	Scale-up ร่วมวางแผนเพื่อ ขยายผล	จัดเวทีนำเสนอถอดบทเรียน ต่อผู้บริหารต่อกลไกการ ขยายผลกระบวนการแบบมี ส่วนร่วมที่พัฒนาไปใช้สู่ สถานศึกษา	ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา	แบบ สัมภาษณ์ กลุ่ม

3.3.2 การสร้างและพัฒนาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย มีดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
- 2) ศึกษาระเบียบวิธีในการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 3) กำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งจะใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2. ครูผู้สอน จำนวน 5 คน 3. ผู้นำศาสนา จำนวน 2 คน และ 4. ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน
- 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ในเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง โดยเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-end Question)
- 5) นำร่างแบบสัมภาษณ์ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ช่วยตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงของเนื้อหาและทำการปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหาของดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์กลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ทั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบสัมภาษณ์กลุ่มนั้นมีความสอดคล้อง จากผลการตรวจสอบค่า IOC ของแบบสัมภาษณ์กลุ่ม ได้ค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60-1.00 (ดูภาคผนวก ค) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

7) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงและแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของโครงสร้างเนื้อหาและภาพรวมของกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดรูปแบบและประเด็นในการทำแบบสอบถามความพึงพอใจตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2) กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยกำหนดแบบสอบถามที่ใช้วัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มีระดับคะแนนความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนน	3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3) จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านเนื้อหา 2. ด้านความรู้ความเข้าใจของกิจกรรม และ 3. ด้านการมีส่วนร่วม

4) การหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ หลังจากนั้นทำการประเมินความสอดคล้อง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการให้แสดงความเห็นได้แก่ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง จากนั้นนำคำตอบผู้เชี่ยวชาญมาแปลงเป็นค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

มีความเห็น	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	+1
มีความเห็น	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็น	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	-1

จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประเมินหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ ทั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของครูนั้นมีความสอดคล้องกัน และสามารถนำไปใช้ได้ และปรับแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการกระบวนกรแบบมีส่วนร่วม ตามข้อเสนอแนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้มีการปรับแก้ ในส่วนของการใช้ภาษา และการสะกดคำ ผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะ และนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษาอีกครั้ง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

5) วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์ค่า IOC ที่ระดับตั้งแต่ 0.60 – 1.00 โดยในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนกรแบบมีส่วนร่วม เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาความสอดคล้องข้างต้น ผลการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามพบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60-1.00 (ดูภาคผนวก ค) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

6) จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ หลัจากพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจตามขั้นตอนที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ เพื่อเอาไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

7) คะแนนที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของครูนำมาเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาแปรผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3.4 แบบประเมินทักษะกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินทักษะกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู

2) สร้างแบบประเมินทักษะกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	4	หมายถึง	ดี
คะแนน	3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	1	หมายถึง	ปรับปรุง

3) การหาคุณภาพประเมินทักษะของครูเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ หลังจากนั้นทำการประเมินความสอดคล้อง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการให้แสดงความเห็นได้แก่ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง จากนั้นนำคำตอบผู้เชี่ยวชาญมาแปลงเป็นค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

มีความเห็น	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	+1
มีความเห็น	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็น	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	-1

4) จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประเมินหาดัชนีความสอดคล้องของประเมินทักษะของครู ทั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าประเมินทักษะของครู นั้นมีความสอดคล้องกัน ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินทักษะของครูพบว่า มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60-1.00 (ดูภาคผนวก ค) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

5) คะแนนที่ได้รับจากการประเมินทักษะของครูนำมาเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

คะแนน	4.21 - 5.00	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	3.41 - 4.20	หมายถึง	ดี
คะแนน	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	1.81 - 2.60	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	1.00 - 1.80	หมายถึง	ปรับปรุง

3.3.5 แบบประเมินแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู

2) สร้างแบบประเมินแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	4	หมายถึง	ดี
คะแนน	3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	1	หมายถึง	ปรับปรุง

3) การหาคุณภาพประเมินทักษะของครูเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ หลังจากนั้นทำการประเมินความสอดคล้อง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการให้แสดงความเห็นได้แก่ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง จากนั้นนำคำตอบผู้เชี่ยวชาญมาแปลงเป็นค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

มีความเห็น	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	+1
มีความเห็น	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็น	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	1

4) จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประเมินหาดัชนีความสอดคล้องของประเมินทักษะของครู ทั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าประเมินทักษะของครู นั้นมีความสอดคล้องกัน ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินทักษะของครู พบว่า มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60-1.00 (ดูภาคผนวก ค) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

5) คะแนนที่ได้รับจากการประเมินทักษะของครูนำมาเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

คะแนน	4.21 - 5.00	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	3.41 - 4.20	หมายถึง	ดี
คะแนน	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	1.81 - 2.60	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	1.00 - 1.80	หมายถึง	ปรับปรุง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยนำแผนการจัดกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครูไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักศึกษา สกร. อำเภอสายบุรี ผู้นำศาสนา และผู้นำชุมชน ในสังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี จำนวน 41 คน ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับครู ในขั้นตอนที่ 1 ร่วมวิเคราะห์ (Analyze) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ตามแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) โดยใช้กิจกรรม World Café ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับครู

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู ในขั้นตอนที่ 2 ร่วมออกแบบ (Design) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา โดยใช้กิจกรรมเดินเมืองและลงพื้นที่ พร้อมร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ของครู ตามแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิม

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู ในขั้นตอนที่ 3 ร่วมพัฒนา (Develop) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา โดยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิม ร่วมกันพัฒนาแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมตามเนื้อหาสาระวิชาของครู ตามแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES)

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู ในขั้นตอนที่ 4 ร่วมนำไปใช้ (Implement) โดยครูผู้สอนนำแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิม (ร่าง) นำไปใช้ จากการ Develop ในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบกับนักศึกษา สกร.อำเภอสายบุรี และครูร่วมกันเสนอ เพื่อวิพากษ์ผลการใช้แผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมและให้ข้อเสนอแนะ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึก สังเกตการณ์ และรวบรวมข้อมูล ตามแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES)

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู ในขั้นตอนที่ 5 ร่วมประเมินผล (Evaluate) โดยครูผู้สอน ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา ร่วมกันถอดบทเรียน สะท้อนผลการนำไปใช้ของแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้บูรณาการสาระวิชาที่พัฒนา เพื่อพัฒนาและปรับปรุง โดยใช้ข้อมูลสะท้อนกลับ ตามแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) และผู้วิจัยได้มีการประเมินแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครู ทักษะกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) สำหรับครูและประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES)

ขั้นตอนที่ 6 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิมสำหรับครูในขั้นตอนที่ 6 ร่วมขยายผล (Scale-up) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สกร.อำเภอสายบุรี ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา โดยจัดเวทีนำเสนอถอดบทเรียนต่อผู้บริหาร

เกี่ยวกับกลไกการขยายผลกระบวนการแบบมีส่วนร่วมที่พัฒนาไปใช้สู่สถานศึกษา ตามแผนกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อความถูกต้องของข้อมูล และนำเสนอข้อมูลแก่ผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งเพื่อตรวจทาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากการประเมินแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้วิถีมุสลิม สำหรับครู ประเมินทักษะกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับครู และความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (ADDIES) เพื่อการจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับครู โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ผล เป็นค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลต่อไป

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

3.6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย (Average : \bar{x})
- 3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.6.2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)